

Nyhetsbrev juni 2026

Norwegian
Seed Savers

Vi er inne i den travlaste og trivelegaste tida på året. Det spirer og gror både ute og inne. Planlegging av haust- og vinteraktivitetane i KVANN er godt i gang, nokre høgdepunkt finn du under her.

Har du hugsa å betale medlemsavgifta? Omlegging av nettsida gjer at det ikkje blir sendt ut purringar, så det er veldig fint om du kan sjekke på «min side»

Ny runde med historiske hager

Schübelers hager har akkurat fått beskjed om at Sparebankstiftelsen DNB har innvilga 12 millionar til aktivitetar i historiske hagar rundt i heile landet. Vi søkte om 20 millionar, så no arbeider laugsleiinga med å bygge om budsjettet slik at vi får gjort mest muleg innanfor rammene. KVANN er svært glade og takksame for denne tildelinga, og vi gleder oss til å være med på reisa framover! Stor takk, ikkje minst, til Kjell og dei andre i laugsleiinga i Schübelers hager.

Årssamling i Troms i september

KVANN og Schübelers hager arrangerer årssamling i Tromsø 4. – 6. september med utflukt og hagebesøk til Balsfjord gamle prestegård og Fjordmuseet i Storsteinnes.

Meir informasjon og detaljert program kjem etter kvart på nettsida vår, men du kan melde deg på allereie no for så sikre deg plass: [Påmelding til høstsamling for KVANN – Fill out form](#)

Balsfjord gamle prestegård er ein av Schübelers hager og vert driven av Ingebjørg Hage.

Kjære fruktentusiaster.

Årets store podedugnad er over, podeturnèen til Eirik og Jostein er vel overstått og forhåpentligvis spirer og gror det nå en rekke ulike fruktsorter rundt om i landet. Det er første året vi sender ut både grunnstammer og podekvist i stor skala til medlemmer. Pakkingen ble gjort på dugnad av noen utrolig arbeidssomme deltakere på årssamlingen i Herand. Tusen takk for hjelpen!

Nå skal alle ha fått refundert for eventuelle feilsendinger og porto til de som hentet selv i Herand eller andre plasser. Sjekk gjerne om du har fått det du skal av refusjon.

Vi har samlet spørsmålene i en liten spørreundersøkelse som vi håper du vil svare på, slik at vi sammen kan gjøre det enda bedre neste år.

Spørreundersøkelse

https://docs.google.com/forms/d/1M1CHgkKNRfNj3ErfWI9X1YXCLHnfsaRA1lyu71_pW2w/preview

Årsmøte og podedag i Hardanger

Det nye styret: Merete Furuhaug held fram som leiar. Med seg i styret har ho Marianne Leisner som nestleiar, styremedlemmene Mari Marstein, Emma Fish, Edona Arnesen, Jan Magnus Davidsen, Monica Gjesdal Larsen og Stefan Patrick Nilsen. Varamedlemmene i denne perioden er Eldbjørg Bonner Hay, Marit Bendz, Stephen Barstow og Aasta Uri.

Årsmøtehelga var ein stor suksess, med fullt hus og stor jubel, podedag med pakkedugnad og gode foredrag, og ikkje minst mykje sosial hygge og glede. Helga vart avslutta med vårdugnad i Agatunet.

Tidenes raskeste lagertømming for potet?

Hvert år distribuerer KVANN 3000 virusrensede miniknoller av potetsorter det er viktig å bevare, men aldri før har vi opplevd å gå tom så raskt. Nå er alle potetene sendt ut, og vi må bare beklage til de som ikke rakk å bli med på bevaringsprosjektet i år. Vi har kontaktet Overhalla Klonavlssenter for å høre om det er mulig å øke bestillingen for neste år, men det er mulig det vil ta to år å produsere opp nok til å dekke etterspørselen. I tillegg har vi prioritert noen av årets midler til å få virusrenset flere gamle sorter, slik at vi kan øke utvalget. Tusen takk for at du bidrar til dette arbeidet gjennom medlemsavgift og egenandeler. Om du ønsker å være med på å bestemme hvilke sorter det skal være, og hva vi skal bestille i årene framover; bli med i laugsledelsen i potetlauget! Send en epost til medlem@kvann.no for en hyggelig potetprat med Ingrid.

Let's Liberate Diversity!

Den 23.–25. mai 2026 deltok KVANN på det 15. Let's Liberate Diversity! Forum i Scandicci, Italia. Forumet ble arrangert i samarbeid med festivalen "72 timer for biologisk mangfold", og samlet aktivister, bønder og organisasjoner fra hele Europa for å styrke arbeidet med dyrket mangfold og såfrøpolitikk.

KVANN markerte seg på programmet ved å medarrangere to verksteder på søndag 24. mai:

EUs såvarereform: I samarbeid med Arche Noah ledet vi en sesjon om den pågående reformen av EUs såvarelovgivning. Her diskuterte vi hva endringene betyr for åker og matfat, og hvordan vi best kan beskytte det genetiske mangfoldet i praksis.

Agroøkologi og Living Labs: Sammen med LiveSeeding-prosjektet og Agroecology Partnership bidro vi inn i en sesjon med fokus på "Living Labs". Temaet var hvordan vi kan skape tettere samarbeid og brobygning mellom lokale aktører, forskere og politiske beslutningstakere for å fremme agroøkologisk omstilling.

Det ble intense dager fylt med kunnskapsutveksling, nettverksbygging, politisk debatt – og ikke minst inspirerende møter på det lokale markedet og under ekskursionene i det toskanske landskapet.

Mandagen bød på en spennende ekskursion til den økologiske gården Floriddia, som er kjent for sin varierte kornproduksjon og håndverksmessige pastaproduksjon.
Foto: Judit Feher

Marked for håndverksprodukter under festivalen 72 timer for biologisk mangfold.
<https://rsr.bio/>
Foto: Judit Feher

Støtte til marknadshagar:

KVANN fekk ikkje gjennomslag for [dei tre innspela våre til jordbruksforhandlingane](#) i år, men staten og jordbruksorganisasjonane vart samde om å innføre eit tilskot til marknadshagar på inntil 50 000 kroner – det vil seie 10 000 kroner per dekar for dei første fem. Maksimal tilskotsramme i 2027 er 8 millionar kroner.

Ordninga gjeld produsentar som dyrkar minst 15 ulike kulturar og sel direkte til forbrukar med eit omsetningskrav på 50 tusen kroner. Dette skal vere ei risikoavlasting, og fremme direktesal for småskala grønnsak- og bærprodusentar.

Ved å gjere det enklare å produsere eit større mangfald, vonar vi fleire bønder vil sjå høvet til å produsere både meir av gamle kulturplanter, og våge å teste fleire nye sortar. Vi vil jobbe for at både urter og nøtter kan kome inn under denne ordninga.

Klima Østfold dyrker

I anledning Totalforsvarsåret 2026 har Klima Østfold lansert kampanjen "Østfold dyrker", som skal inspirere flere til å dyrke litt mer selv, bruke lokale råvarer og bli tryggere på hvordan mat faktisk blir til. Det handler om å gjøre det enklere å komme i gang, enten du har stor hage, liten terrasse eller en pallekarm.

Gjennom kampanjen vil man dele tips, historier og inspirasjon som viser hvor mye som faktisk kan dyrkes rett utenfor døra vår.

«Østfold dyrker» er en del av prosjektet AgroEcology Partnership, som KVANN, Østfold fylkeskommune og NMBU er med i. Mange av kommunene og fylkeskommunen har satt potet, og i starten av juni levert KVANN en rekke ulike sorter epletrær rundt i fylket.

Skiptvet dyrker: Gjør som ordfører Cecilie Agnalt og bygdekvinnelaget og dyrk maten selv!
Foto: Skiptvet kommune

Som Klima Østfold selv skriver:

Ekstra hyggelig er det å sette poteter sammen med Skiptvet Bygdekvinnelag som Skiptvet kommune har en egen beredskapsavtale med.

Østfold har lange tradisjoner for matproduksjon og noen av Norges beste dyrkingsforhold, nå ønsker vi å løfte fram kunnskapen, menneskene og mulighetene som finnes i hele fylket. Dette handler ikke om å bli selvforsynt over natta. Det handler om små steg mot økt kunnskap, matglede og lokal robusthet.

Les mer her: <https://klimaostfold.no/.../ostfold-dyrker-dyrk-mer-selv.../>

EU-regelverk om frø

Mandag ble de endelige forhandlingene om det nye EU-frølovgivningen avsluttet i Strasbourg. Bønder er nå offisielt anerkjent som nøkkelaktører i frønettverk, mangfoldige plantesorter frigjøres fra byråkratiske regler, og hobbygartnere slipper å følge strenge industristandarder. Likevel klarte agroindustrien å trumfe gjennom strenge grenser for hvor mye såvarer bønder kan selge eller bytte, og hvor de kan gjøre det. Neste skritt blir å forme de konkrete detaljene i loven, samt å kjempe mot trusselen om nye patenter på genteknologi. KVANN følger prosessen tett og vi vil fortsette å spre kunnskap og styrke de lokale aktørene for å sikre det biologiske mangfoldet i norske hager og åkre.

Asparges

NIBIO Landvik vil gjerne vite om det er nokon i nettverket vårt som har eller veit noko om gamle aspargessorter. Kontakt Marit Jerstad på epost: urtearv@kvann.no

Urtearv kurs og arrangement

Her er noen av arrangementene i Urtearv fremover, mer detaljer finner du på kvann.no:

- 12. - 14. juni: "Ville vekster, naturens apotek" (fullbooket) Sømna, Nordland
- 20. juni: urtevandring kl. 10 - 12 på Tangen, Stange
- 27. juni: "spiselig ugress" foredrag på hagefestival på Dokka, Nordre Land
- 1. juli kl 18-20 kurs om spiselige ville vekster, Linderud gård i Oslo
- 19. august kl. 18 digitalt: engelskspråklig nordisk webinar om planten kvann der blant annet Mette Thomsen fra NIBIO skal presentere.
- 26. august kl. 18t: andre del av nordisk webinarserie om planten kvann, digital
- 5. september: Urtearv i generasjonsmøte på Maihaugen, Lillehammer
- 6. september på Ullinsvin prestegård, Vågå: Urtearv i generasjonsmøte
- 7. september: "Urtearv i generasjonsmøte" Fokhol, Stange
- 12. september: "Urtearv i generasjonsmøte" på Fokhol, Stange
- 16. september kl 10-14 seminar "re-etablering av historiske hager" Linderud gård, Oslo
- November 2026: frøberedskapskurs (datoer kommer)

[Nytt forum](#) for skogshager og skogslandbruk (agroforestry)

Driver du allerede med en skogshage, en regenerativ frukthage, eller et skogslandbruk-prosjekt? Har du en liten gård, et etablert hagebruk eller et langsiktig landskapsprosjekt hvor du arbeider med biologisk mangfold, flerårige vekster og regenerative dyrkingsmetoder?

KVANN samler nå et nytt fokusforum for mennesker som jobber med skogslandbruk, skogshager, flerårige matsystemer, syntropisk landbruk og økologisk frukthagedyrking rundt om i Norge. Dette er først og fremst et nettverk for dyrkere, prosjektutviklere, gårdsbruk, frukthageeiere og praktikere som ønsker å utforske hvordan komplekse og biologisk mangfoldige matsystemer kan utvikles under nordiske forhold.

Dette initiativet springer direkte ut av KVANNs deltakelse i Root2Fork-prosjektet — et europeisk agroøkologisk samarbeid som utforsker hvordan mangfoldige dyrkingsystemer kan styrke biologisk mangfold, matsikkerhet, jordhelse og klimatilpasning.

Les mer om mulighetene og hvem du skal kontakte for å bli mer her: [Er du interessert i skoghage eller skogslandbruk \(agroforestry\)? – K V A N N](#)

Her kan du lese mer om prosjektet: [Root2Fork: Bygging av robuste matsystemer gjennom agroøkologi – K V A N N](#)

Ny nettside

Vi har inngått kontrakt med Nettbrygga om utvikling av ny nettside. Målet er å få en side som er enklere å finne fram på og bruke, enten du vil dele frø og diskutere med andre, bestille noe i nettbutikken, finne et arrangement, eller du vil hente ut kunnskap. Medlemsområdet vil bli vesentlig mer brukervennlig, men vil avgrenses til betalende medlemmer. Mulighetene for gratis brukere vil bli borte.

Hvis du har tanker eller innspill til den nye nettsiden, send oss en melding på post@kvann.no.